

L'HOME DEL CAPITOLI

A un any vista de les presidencials nord-americanes, les files republicanes han confirmat la candidatura de Bob Dole. Antic Heroi de la II Guerra Mundial, Dole fonamenta la seva opció en el retall de les competències federals i en la congelació dels impostos.

La proclamació oficial de Bob Dole com a candidat a les eleccions presidencials del 1996 és el primer pas d'una cursa que té moltes possibilitats de victòria. Les línies bàsiques del programa de Dole giren al voltant del "desmantellament" del Govern federal.

El tret de sortida cap a la presidència dels Estats Units va sonar per al republicà Bob Dole just quan els inevitables globus vermells, blaus i blancs baixaven del sostre de l'Expocentre Landon Arena, al seu Kansas natal. La proclamació oficial de Dole com a candidat a les eleccions presidencials del 1996 ja era, més que res, una qüestió de tràmit. Hi ha una convicció generalitzada entre analistes polítics, periodistes i una part de l'opinió pública que les eleccions de l'any que ve tindran dos protagonistes: Bill Clinton i Bob Dole. Les darreres enquestes reflecteixen aquest consens atorgant a Dole un considerable avantatge (un 46% dels vots conservadors) per damunt dels altres candidats republicans. Els adversaris amb els quals Dole haurà de competir en les eleccions primàries per tal de poder ser proclamat candidat del Partit Republicà són: Phil Gramm, senador per Texas i qui fins ara ha rebut més suport econòmic per la seva campanya; l'ex-governador de Tennessee, Lamar Alexander; el senador Arlen Specter de Pennsilvània; el polèmic i incendiari columnista Pat J. Buchanan —que ja ho va intentar a les eleccions anteriors, i que és considerat el candidat de l'ultradreta—; Alan Keyes, un antic alt càrrec del Departament d'Estat; el senador Richard G. Lugar d'Indiana —i falta la presentació oficial de Pete Wilson, actual governador de Califòrnia.

Des d'un poble de Kansas. Nascut en un poble de Kansas al 1923, Bob Dole és la imatge viva de l'experiència. Els seus assessors el presenten com una persona de grans conviccions, un defensor dels valors tradicionals, especialment de la família, un "xicot de poble", que les seves virtuts i capacitats personals han portat a la capital, Washington, però que mai no ha abandonat els ideals de la infantesa, ni les arrels. Però Bob Dole és un fill de Washington, un perfecte representant de la burocràcia del Congrés. Després de trenta-quatre anys al Congrés, possiblement poques persones com ell coneixen el funcionament intern del Capitoli. L'estil polític de Dole, com ell mateix ha reconegut força vegades, es basa en el compromís de les parts. És considerat un home pragmàtic, amb poc interès per les ideologies o les revolucions: "Si busqueu ideòlegs, aquí teniu Reagan. Després, ja veieu com va disparar-se el deute públic durant aquells anys. Si mireu al 1994, la gent diu que vam guanyar gràcies al Contracte amb Amèrica. Bé, les enquestes diuen que només un 10% o 12% dels votants saben plenament en què consisteix", va declarar en una entrevista a *The New York Times*.

Segurament que una de les coses que més odien els americans, i especialment els sectors socials més conservadors, és la burocràcia de

Washington. El discurs del partit republicà sempre ha remarcat la "ineficàcia" i la "corrupció" que representen el Govern federal i el Capitoli. Amb l'afany de reduir el poder de Washington, la política republicana d'aquests darrers mesos ha consistit a traspasar als estats totes les competències possibles. Aquest ha estat, per exemple, el cas de la reforma del Welfare. Dole mateix va criticar la "ineficàcia" del Govern federal, que, segons ell, ha de ser "desmantellat". Les propostes de desmantellament afectarien els departaments d'Educació, Desenvolupament Urbà i Habitatge, Energia, i Comerç. Els analistes destaquen que la seva condició de legislador pot perjudicar-lo, especialment a les primàries, que és quan el sector més conservador de l'electorat vota en massa. Per corregir aquesta imatge de buròcrata, d'home de pactes i compromisos, Bob Dole dretanitza demagògicament el seu discurs: "La música, les pel·lícules i la publicitat que fem ultrapassen normalment els límits de la decència, bombardejant els nostres infants amb destructius missatges violents i, més encara, amb un sexe descordat", va dir durant la presentació de la campanya. En aquest mateix míting declarà: "Quan la nostra revolució arribi l'any 1996 a la Casa Blanca, prometem que la política nord-americana serà determinada per nosaltres, no pas per les Nacions Unides". Dole també es va declarar contrari als ajuts econòmics a les mares adolescents solteres i va assegurar que hi ha unes altres maneres d'atendre els fills, però sense especificar-ne cap. En qüestions ambientals és favorable a un projecte de llei que reobri les regulacions proteccionistes que han imposat les agències federals i que revisi aquestes regulacions partint d'estudis de cost-beneficis.

En els seus punts positius, Dole té dues medalles per mèrits de guerra. El seu historial militar és impecable: va lluitar a Itàlia durant la Segona Guerra Mundial i va ser ferit al 1945. Amb el coll trencat va estar durant més d'un any a l'hospital. Un heroi de guerra, condició que el seu equip s'ha encarregat de reiterar a cada míting, malgrat el pudor del candidat a parlar d'aquest trist episodi de la seva vida. Els veterans de guerra, especialment els de la Segona Guerra Mundial, gaudeixen als Estats Units d'una gran consideració social, i l'historial de Dole contrasta força amb el de Bill Clinton, que ja durant les passades eleccions fou atacat precisament per haver eludit el servei militar.

La credibilitat de l'experiència. Bob Dole és a hores d'ara un candidat experimentat: aquesta ja és la tercera vegada que es participa en la cursa per la presidència de la Casa Blanca. El primer cop va ser al 1980 i el segon al 1988, però no va aconseguir de passar les

eleccions primàries cap d'aquestes dues vegades. Què és el que ha canviat fins a situar-lo al primer lloc de les travesses? Els analistes coincideixen a dir que és Newt Gingrich, president republicà de la Cambra de Representants, qui, per comparació, ha impulsat la imatge pública de Dole. Gingrich és la viva imatge de la "revolució" republicana, el programa conservador Contracte amb Amèrica que des de fa més de cent dies dicta canvis legislatius radicals a través de la majoria conservadora del Congrés. Si bé la majoria dels votants van donar la confiança al Contracte el novembre de l'any passat, les enquestes assenyalen que Gingrich, el seu impulsor, no és precisament popular. el seu estil agressiu i estrident inspira desconfiança en la majoria de l'electorat. Doncs bé, tot i que Gingrich no concorre a les eleccions vinents, per als votants republicans l'antítesi de la nova manera de fer política de Gingrich és precisament Bob Dole. Si al 1988, l'opinió pública considerava Dole una figura grisa de Washington, ara és vist com una persona que aporta confiança, coneixements i eficàcia, gràcies a una experiència de dècades al Congrés. Naturalment l'estat de l'opinió pública també ha canviat aquests set anys, i la percepció dels enquestadors és que un sector majoritari dels votants conservadors prefereix un candidat menys radical, almenys en les formes: "Després del 1994 -afirmava al diari *The New York Times* el senador Robert Bennett- crec que necessitem algú amb uns quants cabells grisos; algú que no sigui tan extremista, que no vulgui resoldre-ho tot immediatament. Newt espanta una mica la gent. No hi ha cap padrí intel·ligent que li passi el braç per l'espatlla i el tranquil·litzi un xic?". Però per la majoria de joves del partit el vell estil de la generació de polítics sorgida de la Segona Guerra Mundial ja ho ha donat tot de si. Ha arribat, diuen, l'hora del canvi, amb formes i continguts més agressius. En definitiva, l'hora de la "revolució", plasmada en el Contracte amb Amèrica i personificada per Newt Gingrich. Les primeres revoltes dins les files conservadores ja han començat, encara que tímidament. Així doncs, és de preveure que arribarà un moment -si Dole guanya les primàries- que el partit haurà de redefinir estil i continguts pensant en el candidat -o el candidat s'haurà d'adaptar al partit- i posar fi a aquesta esquizofrènia.

Candidats i impostos. Al 1988, en plena campanya de les primàries, l'equip de George Bush va televisar un espot que deia: "Dole no ha promès que no apujarà els impostos. Ja sabeu què significa això". La negativa de Bob Dole a signar un document contra la puja d'impostos, destacada per aquest anunci del

Bill Clinton, president dels EUA. Hi ha la convicció generalitzada entre els analistes polítics, els periodistes i una part de l'opinió pública nord-americana que les eleccions de l'any que ve tindran dos protagonistes: l'actual president i Bob Dole.

Newt Gingrich, president republicà de la Cambra de Representants. L'estil agressiu i estrident d'aquest líder conservador inspira desconfiança en la majoria de l'electorat republicà. Tot i que Gingrich no concorre a les eleccions vinents, l'antítesi de la nova manera de fer política de Gingrich és precisament Bob Dole.

seu adversari directe, li va fer perdre les eleccions primàries a l'estat decisiu de New Hampshire, el més antiimpostos de la Unió, i va ser definitivament desbancat de la cursa a la presidència. Al 1992 Bill Clinton va guanyar les primàries contra el seu rival demòcrata Paul E. Tsongas, que clamava pel sacrifici i el control del dèficit. Clinton va prometre una baixa d'impostos a la classe mitjana, i Tsongas se'n va haver de tornar a casa.

Així doncs, un cop apresada la lliçó sobre la importància dels impostos, Dole ha signat un document prometent de no apujar-los en cas de seure al despatx oval. Sobre la manera de mantenir les promeses electorals en matèria d'impostos -probablement una de les poques que resta gravada en la ment del contribuent votant durant tota la legislatura-, Dole té l'exemple del seu ex-adversari. Són molts els analistes que diuen que els republicans van perdre les darreres eleccions en el moment que Bush va apujar els impostos, incomplint la seva famosa frase electoral: "Llegiu-me els llavis: no més impostos". L'enorme dèficit de l'era Reagan va obligar-lo a apujar-los. La dificultat amb què es pot trobar Dole, abans d'accedir a la presidència, és que en l'exercici del càrrec com a líder de la majoria del Senat li sigui difícil de desvincular la seva imatge de les decisions que durant la campanya adoptarà la cambra, algunes de les quals poden contradir les seves promeses electorals. En aquest sentit és força important el vot del Senat sobre la reducció -en concepte d'impostos- de 189.000 milions de dòlars, que la Cambra de Representants ja va aprovar el dia 5 d'abril. Newt Gingrich va qualificar la reducció de "joia de la corona del Contracte amb Amèrica". Un representant republicà de Texas va declarar durant el debat que "els dies d'impostos i despeses s'han acabat. Els dies d'un govern petit i menys impostos comencen". Una enquesta recent de *The New York Times*/CBS News Poll, mostrava que el 41% dels enquestats creien que el país podia suportar una baixa d'impostos, però el 55% creia que no.

Queden encara molts cafès a peu d'estrada, molts quilòmetres a recórrer, moltes sessions de maquillatge televisiu, abans que Bob Dole pugui saber si, aquesta vegada sí, ha passat l'examen de les primàries. Els seus crítics no veuen en ell sinó un buròcrata gris, incapaç de lideratge, i massa vinculat als interessos dels grups de pressió de Washington. Els seus partidaris creuen que, als Estats Units, li sobren líders carismàtics i li falta algú que resolgui els problemes. Ell es mostra convençut que "els votants busquen una persona amb estabilitat, amb experiència". La resposta, aquest home de setanta-un anys, més enllà de les enquestes, només pot rebre-la dels votants.

Eva Pomares (Nova York)